

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 4 มาตรา 23 กล่าวว่า “การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา” มาตรา 24 (4) ความว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. : 37-43)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) ได้ กำหนดการพัฒนาการศึกษา ด้วยระยะเวลา 15 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา มุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เน้นการจำกัด ลด ขจัดปัญหาความยากจน ความขัดสน ความด้อย ทั้งโอกาสและศักดิ์ศรีของมนุษย์ เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เน้นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่ง รวมถึงการวางแผนทางการศึกษานั้นเอง (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 7-9) และการศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับ สังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของคนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข ปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

จากการประเมินผลการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกรมวิชาการ (2542 : 1) พบว่า เยาวชนไทยยังมีคุณลักษณะบางประการไม่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และสภาพที่พึงประสงค์ของสังคมไทยในปัจจุบัน ดังนั้นเพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว การศึกษาจึงควรเน้นเรื่องการอบรมจริยธรรมให้เป็นคนดี สังคมจึงจะสงบสุข เพราะคนมีความรู้ที่เป็นคนดีเท่านั้นที่จะช่วยให้สังคมเจริญได้ ด้วยเหตุนี้ความประพฤติของครูซึ่งเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนเยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูเป็นบุคคลที่สังคมให้การยกย่องมาเป็นเวลานาน ครูคือต้นแบบของคนในสังคม ครูไม่ได้เป็นครูเฉพาะเวลาที่อยู่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่ครูก็ยังเป็นครูของคนในสังคมอีกด้วย ดังนั้น ครูควรประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่เคารพเลื่อมใส โดยยึดถือคุณธรรม และจริยธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต

ส่วนเป้าหมายของการจัดการศึกษาก็คือ การสร้างคนให้มีความคิด รักในการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย โดยให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะในการปฏิบัติจริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เกิดความสุข และนำเข้าไปสู่ การพัฒนาอาชีพสุจริต การมีงานทำ และมีรายได้ และมีส่วนทำประโยชน์ให้กับสังคมของตนและประเทศชาติ ในปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้แก่ ผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครองของนักเรียนมากยิ่งขึ้น สภาพพฤติกรรมของนักเรียนโดยทั่วไปที่ ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สบายใจแก่ครูอาจารย์มีหลายรูปแบบ ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปถึงเรื่องใหญ่ที่น่าเป็นห่วงและน่าวิตกเช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ แสดงท่าทีไม่เหมาะสมในสถานที่ต่าง ๆ จากสภาพ และเหตุการณ์ดังกล่าวมานี้แสดงให้เห็นถึงการขาด คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนอย่างน่าเป็นห่วง ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งมีภารกิจอันสำคัญ คือการสร้างคน สร้างพลเมือง ที่มีคุณภาพและศักยภาพ จำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ทางวิชาการและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี รู้จักรักษาระเบียบวินัยให้กับนักเรียนด้วย (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2540 : 10) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู พบว่า ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น จำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลซึ่งปัจจัยเหล่านี้

ล้วนแต่มีผลทำให้การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมในสถานศึกษาแตกต่างกันใน
 ทุก ๆ ด้าน ประเทือง เลื่อนมโส (2548 : บทคัดย่อ) และ การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม
 และจริยธรรมของครูให้แก่นักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มบูรพาสังกัดกรุงเทพมหานคร
 ประชากรที่ศึกษาคือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่อยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
 ให้แก่นักเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ
 อุรุษา. 2544 : บทคัดย่อ) จากปัญหาดังกล่าว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควร
 สอดแทรกการสอนคุณธรรม จริยธรรม ในชั้นเรียนทุกครั้ง ครูควรอบรมคุณธรรม จริยธรรม
 หน้าเสาธงทุกวัน และควรประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม
 จริยธรรมของนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนทุกคนควรนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้นักเรียนซึมซับ
 รับเอาคำสอนและนำไปประพฤติปฏิบัติตามซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริม
 คุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานนั้นหมดไปไปในที่สุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 319
 แห่ง มีผู้บริหาร ข้าราชการครูจำนวน 3,941 คน จากรายงานผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน
 นิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับ
 เยาวชนส่วนมากทำได้ โดยการสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ ทุกครั้งที่จัดการเรียนการสอน
 นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกในทุกกิจกรรมที่สถานศึกษาได้จัดให้นักเรียน เช่น กิจกรรมหน้า
 เสาธง กิจกรรมเดินแถวกลับบ้าน กิจกรรมไหว้ครูกิจกรรมกีฬา เป็นต้น ส่วนการส่งเสริม
 โดยตรงนั้นก็มิในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดไว้ แต่การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับ
 นักเรียนนั้นพบปัญหาขั้นต้น ว่าพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของ
 นักเรียนมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลโดยตรงกับคุณธรรมจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวนักเรียนบางคน
 มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลักขโมย และรังแกคนอื่น และในปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม
 และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้แก่ ผู้บริหาร
 ครูและผู้ปกครองของนักเรียนมากยิ่งขึ้น สภาพพฤติกรรมของนักเรียนโดยทั่วไปที่ ก่อให้เกิด
 ความรู้สึกไม่สบายใจแก่ครูอาจารย์มีหลายรูปแบบ ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปถึงเรื่องใหญ่ที่น่าเป็น
 ห่วงและน่าวิตกเช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ แสดงท่าทีไม่
 เหมาะสมในสถานที่ต่าง ๆ จากสภาพ และเหตุการณ์ดังกล่าวมานี้แสดงให้เห็นถึงการขาด
 คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนอย่างน่าเป็นห่วง ดังนั้นสถานศึกษาซึ่ง

มีภารกิจอันสำคัญ คือการสร้างคน สร้างพลเมือง ที่มีคุณภาพและศักยภาพ จำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ทางวิชาการและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี รู้จักรักษาระเบียบวินัยให้กับนักเรียนด้วยเป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ย่อมเป็นแรงกระตุ้นให้สถานศึกษาต้องหาทางแก้ไขต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม. 2549 : 12)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะครุมีหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในสถานศึกษาให้กับนักเรียน จึงสนใจศึกษาวิจัยสภาพการปฏิบัติงาน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา และเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวม และรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษาของ กรมวิชาการ (2540 : 24 อ้างถึงใน ประเทือง เลื่อนไส. 2548 : 35-56) มี 3 ด้าน ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยตรง
3. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาคงนี้

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 3,941 คน แยกเป็น

1.1 ผู้บริหาร จำนวน 319 คน ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 253 คน

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 66 คน

1.2 ครู จำนวน 3,622 คน ได้แก่

1.2.1 ครูสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2,142 คน

1.2.2 ครูสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,480 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา กำหนดขนาด โดยการเปิดตารางเจซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 524 คน แยกเป็น

2.1 ผู้บริหาร จำนวน 175 คน ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 139 คน

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 36 คน

2.2 ครู จำนวน 346 คน ได้แก่

2.2.1 ครูสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 206 คน

2.2.2 ครูสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 143 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มี ต่องานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. คุณธรรมจริยธรรมต่อนักเรียน หมายถึง สิ่งที่กำหนดว่ามีความสำคัญควรกระทำ และควรยึดถือปฏิบัติในสังคมในการส่งเสริม พฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มี 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่จัดสอดแทรกขณะทำการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ การสอดแทรก ในการนำเข้าสู่บทเรียนและการสอดแทรกในกิจกรรม หรือสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยตรง หมายถึง การใช้ชุดการสอนการอบรมหน้าเสาธง การเข้าค่ายคุณธรรม สอนใน รายวิชาที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการเข้าร่วม กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

2.3 การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ เนตรนารี ยูวภาษา กิจกรรม ชุมนุม กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมวันสำคัญ เป็นต้น

3. **ค่านิยมที่พึงประสงค์** หมายถึง ความเชื่อบางอย่างที่คนและสังคมเห็นว่าดี น่าจะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เกิดจากประสบการณ์แรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2

4. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือ ผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. **ครู** หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

6. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่เข้าเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. **ขนาดของสถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และมีจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 2 ขนาดดังนี้

8.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

8.2 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน ขึ้นไป

9. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ประกอบไปด้วย 6 อำเภอ คือ อำเภอบรบือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และ อำเภอยางสีสุราช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านผู้เรียน และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY